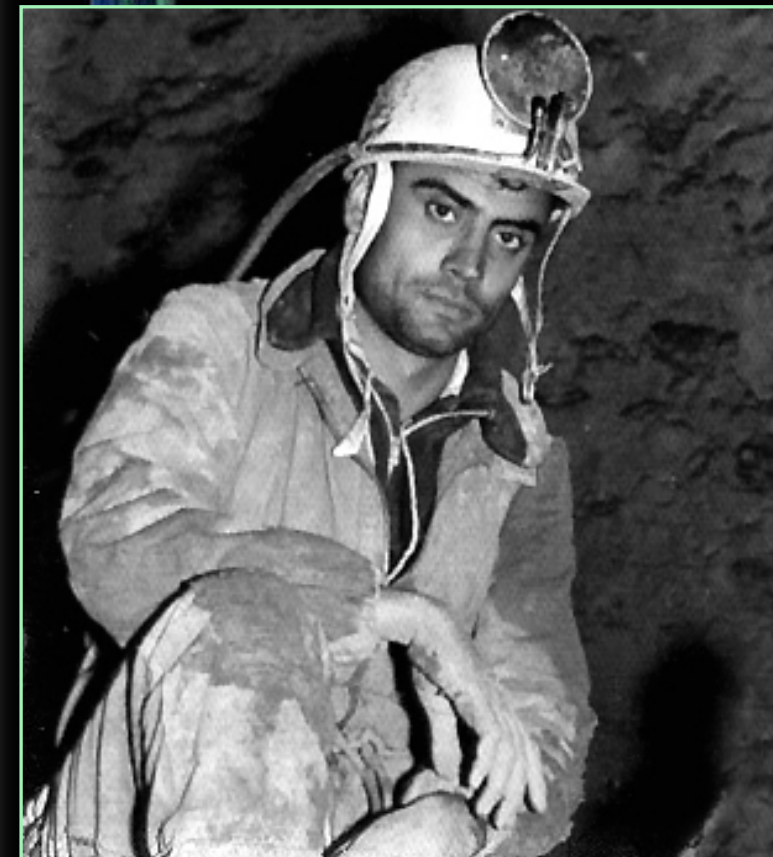

JOSEP SUBILS VALLS

1963. Josep Subils al fons de l'avenc Montserrat Ubach (El Solsonès).

Neix a la Seu d'Urgell el 1938 i mor l'agost de 1965 al sífó de la Fou de Bor (La Cerdanya, Lleida) junt amb el seu company Ferran Godoy.

Forjador de l'espeleologia catalana. President del Comitè Regional d'Exploracions Subterrànies, precedent de l'actual FCE.

S'inicia a l'espeleologia el 1956 a l'Ariège (França), junt amb el seu germà Francesc. Les primeres cavitats visitades són les clàssiques prehistòriques d'aquesta regió i de la Dordogne, com ara la cova de Niaux, Bédeilhac, Lombrives o Lascaux. L'any següent hi dediquen 15 dies, i amb la companyia dels espeleòlegs locals, visiten altres coves i avencs.

1957. A la Fou de Bor (La Cerdanya).
D'esquerra a dreta: Màrius Folch, Josep Subils, Josep Torrens, Jaume Garcia Vinuesa i Francesc Subils.

1958. Avenc de l'Esquerrà (El Garraf).
D'esquerra a dreta: Josep Subils, Francesc Cardeña, Antoni Arana, Emili Sabaté i Francesc Subils.

1959. Avenc de l'Esquerrà.
D'esquerra a dreta: Emili Sabaté, F. Subils i J. Subils

El 1957, Subils i el seu germà ingressen a la SES del Club d'Esquí Puigmal de Barcelona. Aquell mateix any fan d'instructors en el "VIII Curso Oficial de Exploraciones Subterranas" patrocinat per la "Delegación Catalano-Balear de la Comisión Nacional de Exploraciones Subterráneas". Encapçala el programa de conferències Rafael Amat i Carreras.

En l'edició núm. X-1960 d'aquest curs oficial, en Subils formarà part de la Comissió Organitzadora, junt a Francesc Cardeña, Anisio Rius, Emili Sabaté, Josep Torrent i Jordi Villoro. Es recorda com un dels més participatius, amb quasi 150 inscrits.

1959. Subils amb la gorra de la "mili" assegurant a l'avenc de les Valls (Ordal, Barcelona).

1961. Els descobridors de la cova de Las Graderas, a l'estació de La Puebla de Híjar.
D'esquerra a dreta: F. Subils, F. Cardeña i J. Subils.

1961. F. Cardeña i J. Subils castigant els pulmons dins la cova de Las Graderas.

En la seva primera etapa espeleològica, l'activitat es centra al Garraf, Sant Llorenç i Serra de l'Obac. També, amb el seu germà i companys de la SES, visita cavitats de Mallorca.

El 1958 es fa del Centre Aragonès de Barcelona i, per Setmana Santa de 1961, amb les referències d'un conegut, natural de Molinos (Terol), inicia amb el seu germà i en Francesc Cardeña, una de les campanyes espeleològiques més importants de l'època: L'Operació Turolensis.

Entre les cavitats explorades, una gran descoberta: La cova de Las Graderas o "Grutas de Cristal", una cavitat que per la seva bellesa es convertiria en l'atractiu turístic més gran de la regió.

Cal destacar l'interès arqueològic de la cova amb la troballa de dos enterraments humans i una abundant ceràmica eneolítica que demostra la penetració de la Cultura d'Almeria fins la Serra d'Albarracín.

1961. Cova de Las Graderas observant una de les restes humanes trobades, amb Cardeña, Josep Torrent, Albert Galiana i Joan Pintó.

L'estudi arqueològic el fa la Diputació Provincial de Terol i el *Instituto de Estudios Turolenses*, que patrocinen la publicació de la separata "*Operación turolensis. Memoria de una campaña*" escrita per en Josep Subils.

Les més de 1000 diapositives que obtenen de la cova, moltes del fotògraf i company de la SES, Fèlix Alabart, fan possible un audiovisual, avançat a l'època, que Subils i Cardeña projectaran moltíssimes vegades en centres socials, biblioteques i cursets.

L'Operació Turolensis es perllongarà fins el 1966 amb quatre etapes. Es desenvoluparà per tota la província i hi participaran diversos grups d'espeleologia. Serà l'inici d'una de les facetes més característiques d'en Josep Subils com impulsor del treball interclubs.

1961. Subils a Las Graderas.

El 1963 participa en l'exploració del recent descobert avenc Montserrat Ubach (Odèn, Lleida), que esdevindrà el rècord de fondària de Catalunya. L'anomenada "Operació Solsonès" durarà anys i, per iniciativa d'en Subils, hi participaran un total de vuit grups d'espeleologia de Catalunya.

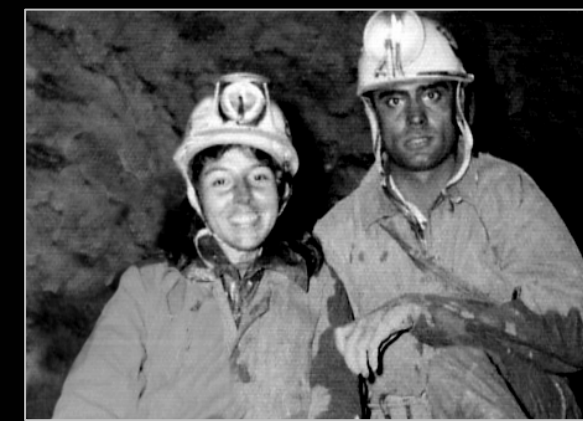
Durant la campanya descobreix dues espècies noves de coleòpters: el *Troglocharinus subilsii* i el *Geotrechus ubachi*.

Aquell mateix 63 es fa de l'ERE del Centre Excursionista de Catalunya motivat pels antecedents d'immersió en coves del grup.

Fa un curs d'escafandrisme i, el juliol d'aquell any, supera el pas inundat de la cova de la Ubriga (Terol) i explora quasi mig quilòmetre de noves galeries, la qual cosa el converteix en el primer espeleobussador de l'estat espanyol en superar un sifó i explorar sectors secs a l'altra banda.

1963. Passant el sifó de la Cova de la Ubriga (Terol).

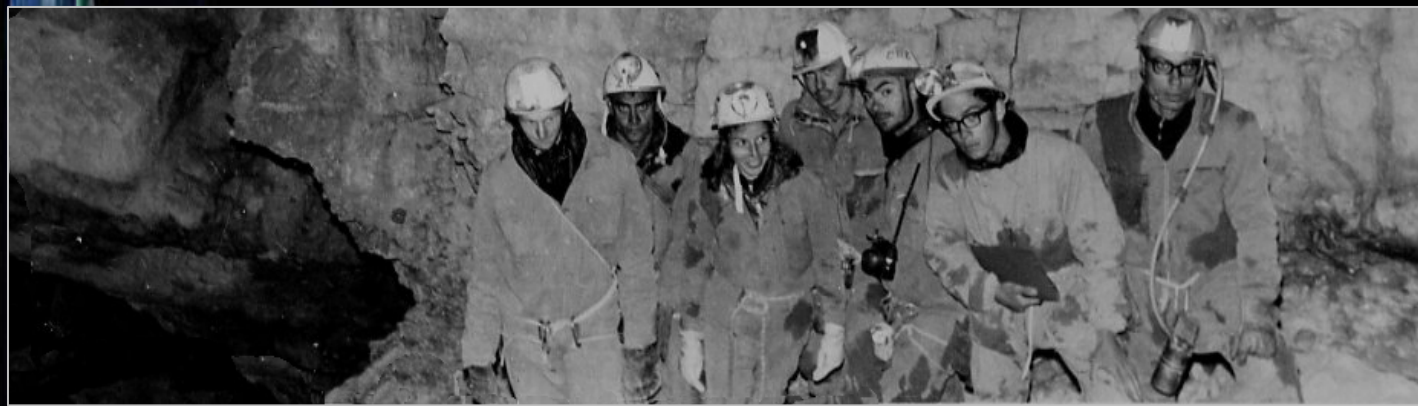
1963. Al fons de l'avenc Montserrat Ubach. (Odèn, El Solsonès).

1963. En el llac final de Las Baticambras (Terol).

1964. Subils amb el pare de l'Esteve Petit i altres companys de l'ERE provant un torn a la paret de Sant Jeroni (Montserrat).

Va ser un dels homes “punta” de l’ERE en l’Operació Alt Aragó -1964, on es baixa, amb un torn construït expressament per l’ocasió i provat a la paret de Sant Jeroni (Montserrat), la vertical de més de 100 metres de l’Ibón de la Renclusa (Los Alanos, Osca) i s’explora l’avenc ERE (-262 m).

1964. Operació Alt Aragó. Avenc ERE . (Los Alanos, Osca). D’esquerra a dreta: O. Escolà, J. Subils, M. Ubach, Bernat Cuevas, Ferran Godoy, Joan Senent i Josep Mª Buscató.

Va formar part de la Comissió d’Estudis Biospeleològics del Consejo Superior de Investigaciones Científicas i va ser vocal de la Junta de l’Escola Catalana d’Espeleologia, president de l’EDECA, responsable del butlletí del Centre Aragonès i president del Comitè Regional d’Exploracions Subterrànies (1965).

Va desplegar una gran activitat espeleològica. Donava cursos, conferències, escrivia, organitzava... Gran comunicador i relacions públiques. Actiu, decidit, engrescador. Un líder.

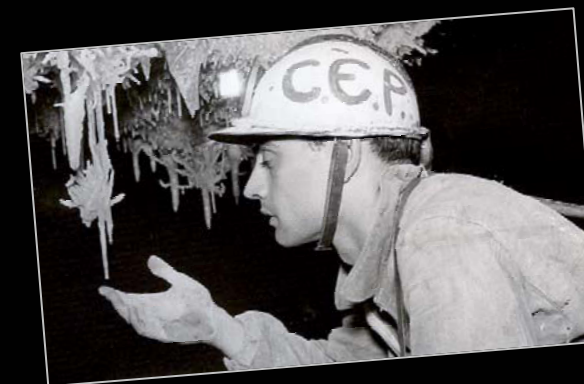

1964. Operació Alt Aragó. D’esquerra a dreta: O. Escolà, J. Subils, M. Ubach, Carme Tarrés, Pepi, F. Godoy. D’esquena: B. Cuevas, Joan A. Raventós i J. Senent.

Entre altres immersions, va explorar el llac final de Las Baticambras (Terol) i el 1965 el sífó de l’Isard o de la Cabrota (El Solsonès) i el de l’Espluga de Francolí (Tarragona), amb la descoberta a l’altra banda d’uns 500 metres de galeria.

L’agost de 1965 perd la vida, junt amb en Ferran Godoy, al sífó de la Fou de Bor, a la Cerdanya.

El rescat va durar una setmana, va omplir portades de diaris i va ser un dels episodis més tristos i colpidors de l’espeleologia catalana de l’època. Sens dubte, una pèrdua irreparable.

Veure vídeo “El Subils que vaig conèixer”

1965. Amb Esteve Petit i Manel Soriano a l’Espluga de Francolí (Tarragona).

1965. Amb M. Ubach al sífó de la cova de l’Isard o de la Cabrota (El Solsonès).

1965. Agost. Subils i Godoy al sífó de la Fou de Bor (La Cerdanya).

Autors fitxa: Montserrat Ubach i Francesc Cardeña

Data de publicació: 24.02.2016